
Arbeidsområde/prosjekt	: Årsmøte Geno SA
Møtedato/tid	: 25.-26. mars 2019
Sted	: First Hotel Victoria, Hamar.
Deltagere	:
Referent	: Ingrid Grinden

Sak 1. Åpning av årsmøtet med navneopprop

Årsmøtets møteleder Nina Engelbrektson ønsket velkommen til årsmøte. Hun oppsummerte raskt det landbrukspolitiske året som har gått og la spesiell vekt på klimadebatten som vi har blitt en del av.

Organisasjonskonsulent Agnete Børresen foretok navneopprop i tillegg til en orientering om historien rundt møtelokalene.

For Anne Stine Foldal Aam møtte Kay Arne Sandvik, for Silje Åsnes Skarstein møtte Torgeir Kinn, for Tove Grete Kolstad møtte Randi Valde, for Kasia Treholt møtte Ola Norvald Hagen. Grunnet møtekollisjon med Tine var det ikke mulig å finne vara for Trude Onstad.

Ved navneopprop var det 45 av 46 stemmeberettigede tilstede.

Sak 2. Godkjenning av innkalling, sakliste og forretningsorden

Det framkom ingen merknader til innkalling, sakliste og forretningsorden.

Representanter fra ledergruppa og administrasjonen ble utnevnt til tellekorps.

Møteleder henviste deretter til utsendte forretningsorden, og ønsket alle et godt møte. Årsmøtet ble deretter erklært for lovlig satt.

Sak 3. Valg av to representanter som sammen med årsmøtets møteleder skal underskrive protokollen

Stine Marie Jelti og John Bakken ble valgt.

Sak 4. Styreleders tale

Styreleder Jan Ole Mellby holdt tale til årsmøtet. Han kom i sin tale blant annet inn på følgende:

- Noen viktige hendelser Geno og NRF-kua siste måneder
 - o Litt om fjoråret - Ny strategiplan vedtatt
- Noen tall fra drifta i 2018
- Geno Global as
- Produksjon – nye produkter REDX og embryo
- Avlstoget
- Avlsmålet
- Klima og storfekjøtt
- Geno sine innspill til avtalepartene ad jordbruksavtalen
- Geno-TYR – avtale på plass
- Veien videre

Styreleders tale ligger i sin helhet ved årsmøteprotokollen.

Sak 5. Behandling av årsberetning og regnskap 2018

Dokumenter: - Årsberetning 2018 med resultatregnskap og balanse og revisors beretning
· Årsrapport fra kontrollkomiteen for 2018

Årsberetning 2018 v/ Sverre Bjørnstad

Bjørnstad kom i sin presentasjon inn på følgende punkter:

- Melk
 - Volumet skal ned i 2020 – spenning knyttet til håndtering av kvote i årets oppgjør
 - Sterk ytelsesøkning i 2018
- Storfekjøtt
 - Forventer balanse i markedet på sikt, usikkerhet knyttet til framtidig forbruk av rødt kjøtt
 - Forventer mer bruksdyrkryssing
- Marked Norge
 - Tall fra det norske markedet 2018 og forventninger til 2019
 - Økt fokus på kundeorientering
- NRF-avlenn – status på ulike prosjekter og oppstart embryo
- Produksjon
 - Oppstart kjønnsseparering og embryoproduksjon
 - Investering i utvidelse av kapasiteten på kjønnsseparering
- Internasjonalt salg
 - Potensial for økt salg er betydelig
 - Solgt 35% mer NRF internasjonalt enn i Norge
 - Kina – god start og lovende marked
- Medarbeiderutvikling
 - Rekruttering – Fokus på økt sjukefravær – GTA/kompetanseutvikling med 303 ansatte på ulike kurs fra september 2016. I tillegg 259 ansatte på E-læringskurs om info-sikkerhet.
- Datterselskap
 - SpermVital as - økt salg internasjonalt men mindre salg nasjonalt, noe som vesentlig skyldes dårlig tilgjengelighet; forsker på å overføre teknologien til svin
 - Cryogenetics as
2018 – mindre frysing grunnet mangel på tilgjengelig fisk. Noe som skyldes sjukdom hos noen større kunder. Noe av disse oppdragene har kommet på 2019
Konkurrent har etablert seg i det norske markedet
 - BioBank as
Viktig verktøy for Geno, Norsvin og AquaGen
Jobber mot kjæledyrmarkedet
Vurderer utvidelse og inkludere analyse, i tillegg til isolering og lagring av DNA
- Utviklingsprosjekter
 - Flere FoU- og forbedringsprosjekter. I mange av disse er IT sentralt og der arbeider vi nå for å øke kapasiteten.
- Klima
 - Olje og gass har hatt fokus i flere år, nå er det drøvtyggeren og om litt vil det være noe annet som er i fokus, viktig at næringa kommer styrket ut av fokusperioden og at vi er offensive på å finne løsninger inne egen sektor.
- Kvalitet
 - Helse-sunnhet-lønnsomhet er sentrale konkurransefortrinn internasjonalt og bør også være det i Norge
 - Forbrukertrender:
Slow growing Salmon fra Cermaq og Hubbard kylling er eksempler på at markedet og forbrukeren har en annen kvalitetsdefinisjon enn avlsorganisasjoner og produsentene tradisjonelt har hatt. Her gjøres dårlig tilvekst til et fortrinn. Kan vi oppleve det samme ift ytelse?
- Framtid – neste tre år i forhold til Green horizon?

Årsregnskap 2018 v/ økonomisjef Lars Skramstad

Skramstad kom i sin orientering inn på følgende punkter:

- Regnskap 2018:
 - Geno SA mor: kr 6,0 mill.

- Geno Global as: kr 1,9 mill.
- Xsires BS (Nederland) kr 0,1 mill.
- Av- og nedskrivning Xsires kr -5,1 mill.
- SpermVital as: kr - 0,9 mill.
- Cryogenetics as: (Geno-andel 56%) kr - 1,2 mill.
- Konsernresultat Geno: kr 0,8 mill.
- Omsetning (2017-tall i parentes):
- Geno SA mor: kr 347 mill. (341)
- Geno Global kr 25 mill. (18)
- Xsires kr 7 mill. (10)
- SpermVital kr 20 mill. (18)
- Cryogenetics kr 22 mill. (30)
- Geno konsern totalt kr 375 mill. (368)
- Total investering i kjs 50 mill
- Økt salg GG 100000 doser – Kina
- Betalt ned gjeld til geno på 4 mill
- NRF prises høyere enn Holstein ute

Forbedret utseende på faktura, men, utfordringer med utsendinger, feilregistrerte sæddoser som ikke var forhåndsbetalt, tekniske problemer, prosessering tar lang tid, totalt 80-90000 fakturaer med ca kr 1,5 mill fakturalinjer.

Revisors beretning v/ Pål Bakke - PWC

Statsautorisert revisor Pål Bakke orienterte om hovedkonklusjonene i revisors beretning for 2018. Samarbeidet med Geno har fungert godt i 2018, regnskapet er gjennomgått og er uten vesentlige feil. Han viste for øvrig til revisors beretning som står bakerst i årsregnskapet.

Det var ingen spørsmål/ kommentarer til revisors beretning.

Årsrapport for kontrollkomiteen 2018

Leder i kontrollkomiteen, Jon Husdal, leste opp kontrollkomiteens rapport for 2018, som også var sendte ut til årsmøteutsendingene.

Årsmøtets møteleder refererte deretter styrets innstilling til årsmøtet 2019:

Styret godkjenner årsberetning og årsregnskap for Geno SA morselskap og Geno SA konsern for 2018.

Årsregnskapet viser et overskudd på kr 6.022.000,- for Geno SA morselskap.

For Geno SA konsern viser regnskapet et overskudd på kr 802.000,-

Styret innstiller på at overskuddet tillegges egenkapitalen.

Årsregnskap og forslag til disponering av årets resultat forelegges årsmøtet for endelig godkjenning.

Det ble deretter åpnet for debatt på styreleders tale, samt årsberetning og regnskap 2018.

I debatten hadde følgende ordet:

Skretting, Grindhaug, Flittie, Røflo, Kopland, Gjengedal, Hagen, Hovde, Torvik, Skaanevik, Timpelen, Gjengedal, Lauvdal, Gjems og Seljeset

- Takk for grundige og utfyllende innlegg. Positivt at Geno Global bærer mer av sine kostnader. Geno skal drive mer kostnadseffektivt og overskuddet skal brukes til FoU. Er bekymret for at det blir mye forskning og at det brukes unødvendig mye penger på det. Det som oppnås ved kostnadseffektivitet bør heller brukes til å sette ned sædprisen.
- Prisen mellom kjønnsseparert sæd og ordinær sæd blir for stor. Man kan regne med å få 50% kviger uansett, og da blir prisen for en kvigekalv for høy ved å bruke kjønnsseparert.
- Det er lansert «pakkerabatt» på embryo. Men noen bønder ønsker kun røde og kollete dyr, og da blir det vanskelig å kjøpe en «pakke» uten innholdsdeklarasjon. Det hadde vært ønskelig med en grundigere presentasjon av embryoene med tanke på slektskap m.m.
- Positivt at ny avtale mellom Geno og TYR er i havn.

- Når det gjelder fremtida og kjønnsseparert sæd må Geno stå på for å bruke hunceller på NRF og hanceller på kjøttfe.
- Takk for gode taler. Avler vi for kortere drektighetstid? Hører stadig om flere med kalvinger mye tidligere enn forventet, opp mot 7-10 dager tidligere. Er dette blitt standarden bør det informeres om, slik at bøndene blir mer oppmerksomme på det. Ikke minst i løsdrift er dette viktig.
- Semintilslutningen har gått ned når man har forventet at den skal gå opp. Det er like mange unnskylldninger for ikke å bruke semin som det er bønder. Kan ikke skylde på veterinæren, det er gjerne de brukene som er store og moderne som ikke bruker semin. Kanskje skal vi kun fokusere på de som bruker semin og heller se bort fra de som ikke bruker det? Budskapet om at semin lønner seg må gjentas og gjentas, så kanskje det går inn til slutt.
- Mye spennende som skjer i Geno om dagen, men vi må ikke fjerne oss fra det som skjer på fjøset. GS er et godt hjelpemiddel og brukes blant annet i rekrutteringen inn til Geno. Men vi prioriterer ikke å vurdere mødrene til de kalvene som blir kjøpt. Det får store konsekvenser dersom kua ser dårlig ut. Mener at eksteriørbedømming må innføres på nytt for de som det skal kjøpes kalver etter.
- Synes det var feil å fjerne sædbonus (tilbakebetaling for solgte doser). Dette var ei gulrot for de som leverer kalv til Geno. Foreslår i stedet at oppdretterne av de kalvene som går videre fra Øyer og blir eliteokser får en bonus dersom det er lettere å administrere. Geno betaler nå like mye for både for de som kommer videre fra Øyer og de som ikke gjør det. Synes det er synd at de tillitsvalgte på et lavere nivå, f.eks. Geno-utvalgene, ikke blir tatt med på slike diskusjoner før beslutning blir tatt.
- Bra at Geno og TYR-avtalen på plass. Viktig at Geno er rigget med nok folk slik at kjønnssepareringsutstyret blir utnyttet maksimalt.
- Ønsker å rette kritikk til valgkomiteen når det gjelder valg av utsendinger i øst. Vedkommende som ikke er innstilt videre har ikke fått noen begrunnelse for at han ikke er med videre.
- Har fått lagt inn flere NRF-embryo. Dette er et bra tiltak og vi kan få til gode kombinasjoner. Salget har gått tregt, mener det blir ressurskrevende at det er få som etterspør dette produktet. Vi bør tørre å synkronisere for å legge inn flere embryo samtidig, og flere veterinærer må skolerer. Inseminørene må ha embryo i dunken på lik linje med sæd. Får vi lagt inn embryo til vanlig veterinærhonorar vil salget øke. «Klasse2»-embryo kan vi vrake, disse blir ikke solgt.
- Markedsukene er et kjempebra tiltak, men det må til mer PR rundt det som skjer disse ukene. Det går veldig lite informasjon ut til produsentene, dette er viktig for å få opp møtedeltakelsen. Årsmøteutsendingene kan engasjeres mer, bla som møteledere, da får en samtidig synliggjort lokalt hvem som representerer medlemmene inn i årsmøtet til Geno.
- Geno er en fremoverlent organisasjon og er en av få organisasjoner som eksporterer landbruksprodukter. Det er tendenser til A og B-lag i avlen. Det begynner å bli veldig avansert å henge med, og med mange nye produkter. De fleste har bare en standard avlsplan fortsatt. Har Geno en strategi for å få med seg alle slik at hele populasjonen blir god? Er det tenkt noe rundt større dunker for å få med et større produktspekter og bør semintjenesten vurderes på nytt?
- Det ble sagt i et tidligere årsmøte at Geno-utvalgene skulle involveres i ulike høringer – men opplever så langt at dette ikke har skjedd
- Cryogenetics må det snart gjøres noe med i forhold til røde tall.
- Semintallene for landet som helhet har økt litt, men en god del fylker fra Sogn og Fjordane og nordover har fortsatt røde tall. Her må årsaken undersøkes. Enig i dette om at mordyra må vurderes. Det har vært mange gode innlegg, men vil påpeke at det er flaut at en organisasjon som Geno står i 2019 og ikke får til dette med fakturering Slik kan ikke gå an for en slik fantastisk organisasjon.
- Cryogenetics må snart vise positive tall, vi har mange eksempler i Tine på datterselskap som har fått drive på for lenge før det er gjennomført større endringer.
- Vi må få veterinærer over hele landet til å legge inn embryo, viktig at vi til tross for embryo i fremtida passer på å ære de som æres skal, nemlig de som bruker semin
- Er stolt av å jobbe i Geno, en god organisasjon å jobbe i. Honnør til medieoppslaget i forbindelse med NHO-konferansen. Ønsker også å trekke fram miljøprosjektet med elbiler til en del seminteknikerne i felten. Det er gode tekniske løsninger ute i felten og GTA-kursene gjør at alle føler seg godt i varetatt. På årsmøtet i fjor ble det nevnt at mange sliter med stort arbeidspress, signalene nå er at arbeidspresset bare har blitt større. Kan det høye sykefraværet ha sammenheng med dette? Stiller også spørsmål ved om Geno klarer å trekke til seg og

beholde nødvendig kompetanse, henger vi lønnsmessig? HR er nevnt i strategiplanen som et satsingsområde - er det avsatt nok ressurser til dette? Viktig at det er satt av nok ressurser slik at det fungerer godt i alle ledd.

- Bra at Geno lot en ung og fersk medarbeider få sjansen til å vise seg fram på NHO-konferansen. Viktig å få markedsført embryo for å fortgang i det beste. Støtter forslaget om å få vurdert oksemødre. Er det mulig å «booste» utvidet avlsplan og evt. få til et samarbeid med inseminørene til å gjøre dette?
- Mye kastes på sædruta, kan dette gjenbrukes i «bulkmarkedet» slik at det ikke blir kastet?
- Veldig bra at avtalen med TYR er på plass, takk til alle som har bidratt her. Bra at det fokuseres på grønt og klima mot forbrukermarkedet, f.eks. ved å vise til marmorering som en fordel på NRF-kjøttet. Viktig å få kjøttet slik kunden vil ha det, er ikke redd for overproduksjon.
- Vi må vise til det vi gjør på klimasida i landbruket.
- Veldig bra at vi viser oss fram for forbrukermarkedet ved å bidra på større messer og utstillinger, skuffet over at Tine ikke ønsker å være med på dette lenger.
- Ønsker tips og triks for å øke avlsinteressen lokalt. Tidligere hadde vi vandretstillinger, og ønsker ideer til hva som kan erstatte dette. Kan fjøsmøter være et tiltak i markedsukene, f.eks. med mindre grupper i fjøset med diskusjon, evt. konkurranse på eksteriørbedømming. Noen produsentlag leverer mange gode kalver, hva gjør de for å få til dette?
- Vi har i mange år hørt historien om at økonomien i Cryogenetics skal bli bedre, vi må bare satse litt til først. Tror det er fornuftig å lete etter en kjøper til selskapet. Det er mye penger i oppdrettsnæringa og noen leter etter noe å investere i. Da kan vi prioritere noe vi er gode på i stedet.
- Hører argumenter om at vi må stole på avlsarbeidet og spare penger på fysisk vurdering av dyra, men mange års erfaring med dyr tilsier at det fortsatt er viktig å vurdere eksteriør.
- Dyrevelferd er viktig for oss bønder. Mener vi bør vektlegge å få en større del av populasjonen kollet.
- Hva skal vi forske på? Mye tar tid, men god forutnytting er viktig og nyttig for mange. Her kommer laktasjonskurven inn og ei ku som har jevnt hold gjennom hele laktasjonen er viktig.
- Vi hadde store forventninger til Xsires, nå ser det ut til at dette går dårligere, hvordan vil dette utvikle seg over tid?
- Ønsker litt utdypende informasjon om rugebesetningene som det er snakket om.
- Markedsukene er viktig å bruke godt. Årsmøteutsendingene kan også benyttes som organisatorer i dette. Geno-kontaktene må også ta ansvar her, vi kan ikke sitte å vente på at Tine kommer på banen. Geno skal ha plass i systemet.
- Det var noen blanke felt på deltakerlista i år. Tine arrangerer produsentlagsledermøter nå samtidig med årsmøtet i Geno. Alle må ta med seg tilbake at dette godtar vi *ikke*, Geno gikk ut med sine årsmøtedatoer tidlig i 2018 og det hadde gått an å styre utenom dette møtet for Tine. Vi har tross alt felles medlemsorganisasjon.
- Representerer et område som har negativ utvikling på semintilslutning. Det etterlyses bedre tilgang på SpermVital-sæd, området har stort sett konsentrert kalving og dersom kua ikke blir inseminert går den til slakt. Er det mulig å prioritere levering av SpermVital-sæd til områder med konsentrert inseminering?
- Vanskelig å vite hva inseminøren har i dunken av kjønnsseparert sæd, man må vite litt om oksen for å vurdere om de kan brukes på dyra i besetningen. Er det noen enkel måte å finne ut av dette på?
- Klima har ikke vært noe stort tema her i dag, kanskje har vi kommet litt opp av klimadepresjonen. Det føles litt tungt for storfebønder å stadig få negativ kommentarer. Vi har planer i landbruket for å gjøre grep for å komme på offensiven i klimadebatten. Bøndene gjør det politikerne ber oss om. Bøndene ønsker også å tilfredsstille grunnleggende behov. Vi håper at det fortsatt skal være mulig å dyrke mat i dette landet.
- Vi registrerer en del egenskaper i dag, men ved hjelp at robot bør det bli vesentlig bedre. Har fått spørsmål om det snart vil være utbytte på SpermVital-aksjene.

I svarrunden hadde følgende ordet:

Mellby, Bjørnstad, Storlien, Tajet

- Veldig spennende dette med elbil til seminteknikere
- En hver bedrift vil i perioder oppleve økt sykefravær og arbeidspress.
- Bra med noen produsenter som har et ben i hver leir, enig at det er viktig at vi kan vise fram dyr til forbrukerne, vi må ha entusiaster framover det er bra for næringa. Viktig også å kunne vise fram dyr på beite, slik at forbrukerne ser dem.
- Svinn er noe vi er veldig opptatt at, en dose gir kun inntekter når den er solgt.
- Vi har hatt en kjøper på døra til Cryogenetics, men samtalene ført ikke fram. Mye positivt har skjedd i selskapet.
- Enighet om at vi må følge med på utseende til dyra våre.
- God dyrevelferd er ekstremt viktig. Vi har mulighet til å selektere noe mer i forhold til kollethet når det gjelder embryo, kanskje noe mer enn det som ville vært normalt, men det må diskuteres. Kollethet er også gitt en merverdi i avlsarbeidet, da dette vektlegges ved innkjøp og seleksjon.
- Det er ikke bare tallene som teller i Xsires, de er også et utstillingsvindu overfor internasjonale kunder, som vil se avlsmaterialet. Det er arbeid i gang for å vurdere dagens forretningsmodell og mulige endringer i denne.
- Ikke heldig med møtekollisjon med Tine, spesielt ikke når vi har felles medlemsorganisasjon.
- Tilgangen på SpermVital er bedre nå enn i 2018, men det er viktig at de som inseminerer også tar en selgerrolle og vet hva de har i dunken og yter ekstra service
- Tror ikke det vi som bønder har registrert har vært helt feil, men ser fram til Mimiro-prosjektet å for å hente ut mer data der.
- Tror at SpermVital-aksjene kan bli en god investering, da SpermVital er et selskap vi har tro på framover.
- Omsetning av aksjer av SpermVital-aksjer er mulig på SpermVital sine hjemmesider.
- Ser at det er en del utfordringer knyttet til bemanning, sykefravær og arbeidspress. Vi har tradisjonelt hatt en veldig lav turnover i Geno, men ser at det blir mer vanlig at arbeidstakere skifter jobb oftere og dette skaper utfordringer. Geno sin policy er at de skal være konkurransedyktig på lønn men ikke lønnsledende.
- Tror det er viktig at vi tenker segmentering på kjøtt og mjølk, samarbeidet med TYR oppleves som godt, vi sitter i samme lokaler og har daglig kontakt.
- Vi følger med på utviklingen i Holland, men ser at markedet totalt sett har blitt redusert med ca 10%, dette gjelder ikke bare Geno og Xsires, men også andre seminselskaper.
- Vi har alltid noen embryo som bonden ikke vil ha, men som er viktige inn i avlen. I forhold til rugebesetningen vil de ikke få mye valg, de må ta de embryoene som Geno ønsker inn i avlen. Det er landbruksskoler og noen få private besetninger som brukes som rugesetninger. Landbruksskolene får embryoene gratis, private besetninger betaler 500 kr per embryo. Vi har avtale om 5 besetninger nå, men kan trenge 3-5 til.
- Tilgjengelighet på REDX: vanskelig å se hva som er tilgjengelig i hver dunk, men vi jobber med en web-løsning som viser dette.
- Svinn er en stor kostnad i Geno, vi har mye å hente på dette og svinnet øker med flere og nye produkter. I nye avlsplanen er det tenkt å få laget prognoser slik at vi kan produsere mer i takt med ønsker og behov ute i felten. På sikt er det meningen at alle som inseminerer skal kunne lage avlsplan på bakgrunn i det som de har i dunken sin. Da kan Geno også tilpasse distribusjonen i forhold til dette. Dette krevet også at rapporteringshastigheten må øke betraktelig, dvs. daglig.
- Hyggelig med engasjement og gode tilbakemeldinger. Ambisjonen om at GG skal bidra tilbake er på gang, men det tar lenger tid enn vi forventet.
- Kostnadseffektivitet inkluderer også dosepris, målet er å produsere dosene rimeligere framover, men vi vet at det er forbedringspotensial. Forskning og utvikling er også en viktig del framover, men vi skal ha en gjennomgang av prosjektene.
- Styret jobber kontinuerlig for at doseprisen skal være riktig, og det følges med på dette. Pris på kjønnsseparert sæd måtte settes så høyt for å dekke produksjonskostnad, kanskje kan den reduseres når kapasiteten økes på sikt.

- Etter at embryoproduksjonen kom i gang har vi avtale med rugebesetninger, spesielt større besetninger og landbruksskoler. Vi må kunne finne en løsning for de som ønsker «pakker».
 - Det jobbes med mer effektivt med måter å vurdere mordyr på.
 - Ulik bruk av kjønnsseparert sæd på melkeku og kjøttfe vil bli fulgt opp fremover.
 - GS bygger på slektskap, det er ikke alltid det stemmer, men vi har sagt at dersom avlsrådgiveren er på fjøset skal den likevel vurdere okse-/kvigemødre.
 - Oksebonus var ikke en glipp, mange syntes at Geno betalte for dårlig for kalven. Vi tenkte at vi ved å øke kalveprisen ville få flere til å GS-teste kalvene, slik at vi ikke går glipp av noen potensielt gode tilbud. Tar med innspill om bonus kun for kalver som blir eliteokser.
 - Embryo har vi ikke drevet med på mange år, mange dyrleger kan ikke dette og må læres opp. Målet er at flere og flere områder vil bli dekket slik at embryo kan legges inn over hele landet på sikt. Tror ikke vi kommer dit at embryo ligger i dunken.
 - Tar med innspill om mer bruk av årsmøteutsendinger.
 - A- og B-lag vil vi alltid ha. De som ikke kommer med avlstoget må strekke seg etter de som er med. Ny avlsplan vil ha et potensiale slik at også flere skal få økt sin avlsinteresse.
 - Vi har fokus på semintall, bra at de tillitsvalgte i felten også følger med på dette. Høye semintall gir også inntekter til Geno.
 - Det er mange som har vært frustrert over faktureringen fra Geno. Det var en stor overgang fra at det aller meste ble trukket over melkeoppkjøret hos Tine.
 - Det jobbes med å lage nye statutter for avlspriiser i Geno, styret har diskutert det og sendt det tilbake til administrasjonen for finpusning. Mulig at det blir enda flere priser neste år på årsmøtet.
 - Teknologier som ligger under storfeavlen er i utviklingen og det er viktig å være fremoverlent for ikke å sakke akterut. Men det er viktig å ha fokus på implementering, og stille krav til at FoU-prosjekter skal ha et klart fokus på implementering. Vi har en kultur for å investere mye i FoU i mange år og dette har preget Geno helt siden starten.
 - Riktig at nytt kjønnssepareringsutstyret må utnyttes maksimalt. Første halvår 2018 var preget av oppstartsproblemer og noen sluttet etter kort tid av ulike årsaker. Nå er det rekruttert flere nye, og når opplæring er gjennomført vil produksjonen kunne økes betraktelig.
 - Vi må ha som mål at alle tilbys plass på samme klasse på avlstoget. Så blir det opp til den enkelte om en vil benytte seg av tilbudet.
 - Geno er ikke en langsiktig eier i Cryogenetics og det er kjent. Investinor som er en annen eier har samme strategi. Det er et teknologiselskap rettet mot oppdrettsnæringen og som flere vurderer som attraktivt. Men pr i dag er vår vurdering at vi ikke vil få ut de verdiene vi mener ligger i selskapet, og vi ønsker derfor å ha litt tålmodighet.
- Drektighetslengde overvåkes ikke over tid, men det er riktig som det er sagt at det har skjedd en dreining. Det er to sider av saken her, både kalven og mora. Ser at det er viktig å følge med på dette framover for å se om det er noe vi må gjøre noe med. Det ses på sammenhengen mellom dødfødsler og kalvingsvansker og legger vekt på det.
- Når det gjelder vurdering av oksemødre er vi nok litt uenige. Det kan være klokt å eksteriørvurdere ei ku for å se hva den kan bidra med på sikt. Det er ikke mora som skal prestere, det er de nye generasjonene som må overvåkes. Sammenhengen mellom oksemors fenotype og avkom er dermed mindre.
 - Vi er midt inne i en diskusjon om hvordan vi skal tilby embryo på en best mulig måte. Tror det på sikt blir valg på øverste hylle, vi kommer til å legge ut alle embryo vi produserer til spesialbestilling. Det ser ut til at det fungerer bra at bøndene selv kan få velge ute fra det vi har produsert.
 - Denne uka er det 9 nye veterinærer som skal gå kurs for å lære å legge inn embryo, veterinærene som velges ut til å gå på kurs må også være gode ambassadører i forhold til å selge produktet.
 - Kjemp viktig å holde tak i dette med røde tall på semin, det er andre fylker enn de som er nevnt før som er viktigere å følge med på der er det mye å hente i forhold til bruk av gardsokse.
 - Det er Tine som sender ut invitasjoner til ulike aktiviteter i markedsuka, de skal også sende ut påminnelse. Skjønner at dette ikke fungerer helt som forutsatt.

- Administrasjonen legger seg flat i forhold til problemene med fakturering. Vi valgte et system med automatisering og robotisering i stedet for å ansette flere folk. Det har vært dialog med produsentregistrert, men diverse avkrysningsmuligheter gjorde at det ikke var krysset av for papirfaktura fra Geno. Det ser nå ut til at det gikk bra ved siste fakturakjøring, og mener derfor å ha løst problemet.

Vedtaks sak 4 og sak 5

Styreleders tale tas til orientering.

Årsmøtet godkjenner årsberetningen for Geno SA for 2018.

Årsmøtet godkjenner det fremlagte resultatregnskap for Geno SA morselskap og Geno SA konsern for 2018, fastsetter balansen per 31.12.2018, samt godkjenner disponering av årsresultatet i henhold til forslag fra styret.

Årsmøtet godkjenner kostnadsført godtgjørelse til revisor for 2018.

Debatten under sak 4 og sak 5 tas til etterretning.

Enstemmig vedtatt.

På starten av møtedag 2 ble det foretatt navneopprop.

For Elisabeth Gjems møtte Per Kristian Gjerde. Kay Arne Sandvik, Kari Lauvdal, Ole Bjørner Flittie, Randi Valde og Ola Norvald Hagen hadde forfall.

Det var 40 stemmeberettigede tilstede ved møtestart.

Sak 6. Vedtektsendringer

Saksdokumenter: Sak 6 – Vedtektsendringer
Forslag til nye vedtekter

Leder i vedtektskomiteen, Inger-Lise Ingdal, orienterte om vedtektskomiteens arbeid. Komiteen har hatt 6 møter, og alle Geno-utvalgene har vært representert i arbeidet. Ingdal refererte mandatet gitt av styret som i hovedsak gikk på å vurdere følgende punkter:

1. Valg av årsmøteutsendinger
2. Styret
3. Høstmøter
4. Instruks for Geno-utvalg
5. Annet

I tilknytning til vedtektsarbeidet har det også vært gjennomført en spørreundersøkelse blant alle medlemmene i Geno, slik flest mulig synspunkter skulle komme fram. Spørreundersøkelsen viste blant annet at de prioriterte dagens løsning på valg av årsmøteutsendinger framfor valg på høstmøtene. Et årshjul for valg av årsmøteutsendinger ble også vist.

Når det gjelder styret har det vært enighet i komiteen om at dagens styrestørrelse fungerer godt, men diskusjonen har gått på om alle styremedlemmer skal være på valg samtidig eller om to og to skal være på valg annet hvert år. Det ble også diskutert hvorvidt geografisk tilhørighet skulle videreføres eller oppheves. Det var enighet om å foreslå at dette oppheves, da det er nedfelt i valgkomiteens instruks at geografi skal hensyntas på lik linje med kjønn, ansiennitet og kontinuitet.

Etter orienteringen gikk møteleder gjennom vedtektsforslaget paragraf for paragraf med spesiell vekt på de paragrafene det var foreslått endringer i:

- Endringer §4 ok – enstemmig vedtatt
- Endringer §6 ok – enstemmig vedtatt
- Endringer §8 - vedtatt mot en stemme
- Endringer §9.1 ok – enstemmig vedtatt
- Endringer §10.2 og §10.3 ok – enstemmig vedtatt
- Endringer §10.5.4 og §10.5.7 ok – enstemmig vedtatt
- Endringer §11, §12 og §14 ok – enstemmig vedtatt
- Instruks for valgkomiteen – ok – enstemmig vedtatt
- Instruks for årsmøtets møteleder – ok – enstemmig vedtatt

- Instruks for områdevise Geno-utvalg – styrets ansvar

Møteleder tok deretter hele vedtektsforslaget opp til avstemming.

Vedtak:

Vedtektsendringene vedtas. Vedtaket trer i kraft umiddelbart etter årsmøtet i Geno SA 2019 med følgende overgangsordning for årene 2019 og 2020:

- ***Valg av årsmøteutsending skal foregå digitalt. Det gjennomføres valg av samtlige medlemsvalgte etter ny valgordning i november 2019.***
- ***Medlemsvalgte styremedlemmer skal velges uavhengig av eierområde. For å sikre bedre kontinuitet skal to og to medlemsvalgte styremedlemmer være på valg hvert år. Første valg av medlemsvalgte styremedlemmer etter ny ordning skjer på årsmøtet i Geno SA i 2020.***

Enstemmig vedtatt.

Sak 7. Valg

Saksdokument: Innstilling fra valgkomiteen

Leder i valgkomiteen, Marit Flatjord, presenterte valgkomiteen og orienterte om valgkomiteens arbeid. Valgkomiteen har hatt 6 møter, og har hatt samtaler med representanter fra administrasjonen, styreleder, tillitsvalgte på valg og andre aktuelle kandidater.

Flatjord refererte deretter valgkomiteens innstilling, som er enstemmig.

Det var 40 stemmeberettigede tilstede ved valg, 6 ansattvalgte og 34 eiervalgte. Årsmøtets møteleder åpnet deretter for valg.

Vedtak:

Styreleder

Jan Ole Mellby – 40 stemmer.

Jan Ole Mellby valgt for ett år.

Nestleder i styret

Inger-Lise Ingdal – 40 stemmer.

Inger-Lise Ingdal valgt for ett år.

Varamedlemmer til styret i nummerorden – valgt for ett år

1. varamedlem til styret: *Per Kristian Gjerde* – valgt ved akklamasjon.

2. varamedlem til styret: *Jorunn Ballangrud* – valgt ved akklamasjon.

3. varamedlem til styret: *Carl Einar Isachsen* – valgt ved akklamasjon.

Årsmøtets møteleder

Nina Engelbrektson – 38 stemmer, 2 blanke.

Nina Engelbrektson valgt for ett år.

Årsmøtets varamøteleder

Jens Thori Kogstad – valgt ved akklamasjon for ett år.

Ett medlem til valgkomiteen fra område øst – valgt for tre år

Sigrun Bakken Lerhol - valgt ved akklamasjon.

Ett medlem til valgkomiteen på fritt grunnlag – valgt for tre år

Peder Jenssen - valgt ved akklamasjon.

Leder i valgkomiteen

Björg Irene Alseth - valgt ved akklamasjon for ett år.

Nestleder i valgkomiteen

Bernt Harald Sund - valgt ved akklamasjon for ett år.

Tre varamedlemmer til valgkomiteen i nummerorden

1. vara: *Kari Lauvdal*.

2. vara: *Anders Røflo*

3. vara: *Knut Harald Bergum*

Varamedlemmene ble valgt ved akklamasjon for ett år.

1 medlem til kontrollkomiteen

Tor Helberg Sivertsen - valgt ved akklamasjon for tre år.

Leder i kontrollkomiteen

Jon Husdal – valgt ved akklamasjon for ett år.

To varamedlemmer til kontrollkomiteen i nummerorden

1. vara: *Margunn Nummedal*

2. vara: *Vegard Smenes*

Varamedlemmene ble valgt ved akklamasjon for ett år.

Sak 8. Fastsettelse av godtgjørelse til tillitsvalgte

Saksdokument: Innstilling fra valgkomiteen og årsmøtets møteleder

Leder i valgkomiteen *Marit Flatjord* la fram valgkomiteens innstilling.

Telefonmøte (uansett varighet) kr 500
(Gjelder for årsmøteutsendinger, kontrollkomiteen, valgkomiteen og styret)

Fraværsgodtgjørelse (gjelder fra 1. mai 2019)

Fravær under 4 timer kr 1 200

Fravær over 4 timer kr 2 400

Fastgodtgjørelser:

Styreleder kr 446 400

Nestleder kr 90 900

Styremedlemmer kr 61 400

Fastgodtgjørelsen skal dekke eventuelle utgifter i forbindelse med telefoni/bredbånd.

Styreleder har fri mobiltelefon i tillegg. Styreleder har ikke fraværsgodtgjørelse, mens de andre i styret har fraværsgodtgjørelse i tillegg til fastgodtgjørelse.

1. vara til styret, medlemsvalgt kr 22 900

1. vara til styret, ansattvalgt kr 22 900

Årsmøtets møteleder (inkl. godtgjørelse til telefoni/bredbånd) kr 16 000

Årsmøtets varamøteleder kr 2 500

Fastgodtgjørelse til kontrollkomiteen

Leder kr 24 000

Medlemmer kr 17 500

Leder i områdevisse Geno-utvalg kr 2 500

Kilometergodtgjørelse og andre godtgjørelse

Ved reiser for Geno SA forutsettes det benyttet den reisemåte som er rimeligst for organisasjonen, reisetid tatt i betraktning.

Kilometergodtgjørelse for bruk av egen bil: etter statens satser

Kostgodtgjørelse: utbetales etter kvittering.

Krav for utbetaling: maksimalt beløp kr 250 per dag, minimum reisetid en vei 5 timer.

Godtgjørelse til pass av barn under 10 år

Godtgjørelse gis med en timesats på kr 170, oppad begrenset til sats for fraværsgodtgjørelse over 4 timer. I tillegg dekkes dokumenterte reiseutgifter til barnevakt. Med dokumenterte utgifter menes at regning fra barnepasser må framlegges.

Utbetaling av reiseregninger

Reiseregning skal sendes inn så fort som mulig og senest 3 måneder etter at møtet er avholdt. Reiseregninger som mottas etter fristen vil ikke bli utbetalt med fraværsgodtgjørelse. Direkte utgifter knyttet til reisen blir refundert.

Årsmøtets møteleder la deretter fram forslag til *fastgodtgjørelse til valgkomiteen*.

Leder i valgkomiteen	kr	20 400
Nestleder i valgkomiteen	kr	12 400
Medlem i valgkomiteen	kr	10 400

Fastgodtgjørelsen skal dekke eventuelle utgifter i forbindelse med telefoni/bredbånd. Fraværsgodtgjørelse, kilometer- og kostgodtgjørelse kommer i tillegg.

Vedtak:

Valgkomiteens innstilling på godtgjørelse til tillitsvalgte, samt årsmøtets møteleders innstilling på godtgjørelse til valgkomiteen ble enstemmig vedtatt.

Sak 9. Engasjere revisor for 2019

Saksdokument: Innstilling fra kontrollkomiteen

Leder i kontrollkomiteen, Jon Husdal, orienterte og la deretter fram kontrollkomiteens forslag til innstilling på revisor Geno for 2019. Kontrollkomiteen innstiller på gjenvalg av Pricewaterhouse Coopers AS.

Vedtak:

PricewaterhouseCoopers AS engasjeres som revisor for 2019.

Enstemmig vedtatt.

Orienteringssaker

• **Joshua D. Hoffman, Natural Prairie Dairy, Texas - USA**

Joshua Hoffmann deltok også med en orientering på Geno sitt årsmøte i 2017. Han er i mellomtiden blitt forfremmet og er daglig leder. Han administrerer nå en produksjon på 15700 kuer og dyrker økologisk fôr på 52000 acres (210.000 da). Han har 258 ansatte. Han ar nå ca 9300 krysningsskyr Holstein/NRF, og har planer om å gjennomkryse hele besetningen. Han er meget fornøyd med dyra og trakk spesielt fram fruktbarhet, størrelsen på dyra samt kollethet. Han har også skaffet seg gradvis erfaring med dyra ved at han har krysset inn over tid. Han ønsker å ta i bruk mer teknologi til styring av besetninger og har i den forbindelse fått presentert Mimiro-prosjektet som også årsmøtet i Geno fikk en orientering om.

• **Mimiro v/prosjektleder Harald Volden**

Harald Volden orienterte først kort om bakgrunnen for prosjektet som blant annet har som mål å hente inn mest mulig data fra landets gårder og besetninger. Som et apropos ble det nevnt at kun i overkant av 60% fikk godkjent årsoppgjøret i kukontrollen i 2018.

Volden kom i sin orientering inn på følgende punkter:

- Fremtidige utfordringer og muligheter: Matsikkerhet og ernæring, effektiv produksjon og økt lønnsomhet, bærekraft produksjon og redusert klimaavtrykk, samt transparent og sporbar verdikjede
- Økt matproduksjon med endrede rammebetingelser
- Fremtidens gård – med økt digitalisering
 - Åpen plattform som skal samle og dele data for å utvikle styrings- og beslutningssystemer for bonden
 - Eierskap til dataene – bondens data?
- Digitalisering – ingen ny historie
- Konkurransedyktig norsk matproduksjon – hva er gjort?
- Flere og nye aktører og nye digitale løsninger
 - Sentrale problemstillinger: eierskap til data/ deling av data
 - Viktig at det er landbrukets organisasjoner som bygger databasene og forvalter bondens data i framtida
- Mimiros digitale økosystem;
 - Datalagring i en skyplattform
 - Automatisk datafangst
 - Analyse og modeller
 - Bondens kompetanse
- En database og en innlogging - alle data på ett sted

- Verdiøkning av data ved å se sammenhenger
 - Forkontroll – sjekker andre nøkkeltall
 - Optimere forrasjon – sjekker virkning
 - Foreslår ny forsammensetning
- På kort og mellomlang sikt vil et samarbeid med Geno skape muligheter for ny innsikt, bedre tjenester til kunden og bedre fenotyper.
- Bli gjerne med å teste fremtidens digitale løsninger for skiftarbeid!

Volden skisserte til slutt punkter som han ba årsmøtet ta med seg hjem til vurdering. Det ble deretter åpnet for spørsmål og kommentar fra salen.

• Informasjon fra Geno

Oppdatering fra avlsavdelingen v/ Håvard Tajet

Tajet kom i sin orientering blant annet inn på følgende:

- Trend for ulike delegenskaper
- Hva kan vi vente videre – okser og kviger og Øyer
- Utviklingen av kollethet
- Utvikling av fruktbarhetsdelesjonen
- Genotyping per mars 2019 (30.943 produsentinitierte genotyper per 26.03.2019).
- Sikkerhet på GS-avlsverdiene – protein- og fettprosent, mjølk og celletall
- Embryokviger – oksemødre
- Effektiviteten i embryoproduksjonen bestemmer responsen på avlsframgangen
- Den første embryooksekalven
- FUI – forskning, utvikling og implementering. Alle prosjekter skal komme mjølkeprodusenten til gode.
- Genomisk basert slektskapskorrigering – jobbes med løsning for dette
- Geno avlsplan 2.0
- Modellutviklingsprosjekt
- Genomikk – prosjekter

Det ble til slutt åpnet for spørsmål fra salen.

HighTech-fjøs v/ Sverre Lang-Ree

Lang-Ree kom i sin orientering blant annet inn på følgende:

- Norsk Rødt fe blir grønnere
- Mye grovfor gir
- Perspektiv i klimadiskusjonen
- Utslipp per bransje i Norge
- Drøytiggere utgjør 50% av utslipp fra landbruket
- Forutsetninger for å forbedre egenskaper ved hjelp av avl
 - Egenskap må ha arvelig variasjon
 - Mulig å registrere egenskapen direkte
 - Med i avlsmålet
- Prosjekt: Avl for klimavennlig storfe
 - Støttet med kr 15,5 mill. over jordbruksavtalen 2017-2018, næringa selv bidrar med kr 16 millioner, samarbeid med flere landbruksorganisasjoner
 - Sensor som kan måle metan-utslipp per ku i foringsautomaten
 - Metan er energi på avveie = dårlig forutnyttelse

Avslutning av møtet

Jan Ole Mellby takket for tilliten han var vist ved å bli gjenvalgt for nok et år, og reflekterte over at elektronikk i landbruket har kommet for å bli.

Han takket avtroppende styremedlem og varamedlem fra de ansatte for innsatsen, og ønsket nyvalgt styremedlem Anne Guro Larsgard velkommen.

Videre ble to avtroppende medlemmer i valgkomiteen og ett medlem i kontrollkomiteen takket for innsatsen.

Møteleder Nina Engelbrektsen takket til slutt for et godt møte, hevet møtet og ønsket alle vel hjem.

 Nina Engelbrektsen

 Stine Marie Jelti

 John Bakken